

Möhkəm təməl üzərində qurulan strateji tərəfdaşlıq

Azərbaycanla Macarıstan arasındakı münasibətlər yeni mərhələyə yüksəlir

Bütün zamanlarda beynəlxalq əməkdaşlığa böyük önəm verən Azərbaycan Cənubi Qafqazın lider dövləti kimi geosiyasi maraqlarının gerçəkləşdirilməsi istiqamətində uğurlu siyasət yürüdür və qurduğu bütün əlaqələr bərabərhüquqlu tərəfdaşlıq, qarşılıqlı maraqların təmin olunması prinsiplərinə söykənir.

Dünyaya inteqrasiya edən Azərbaycan müxtəlif ölkələrlə qarşılıqlı əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsi üçün ciddi səy göstərir və bunun nəticəsidir ki, hazırda bəzi böyük dövlətlərlə münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. Onlardan biri də Macarıstandır.

Möhkəm təməl üzərində qurulan strateji tərəfdaşlıq

Azərbaycanla Macarıstan arasındakı münasibətlər yeni mərhələyə yüksəlir

Əvvəli 1-ci səh.

Macarıstan Azərbaycanın müstəqilliyini 1991-ci ildən ilk tanıyan dövlətlərdən biridir. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci ilin apreliyindən başlayıb. Keçən il diplomatik münasibətlərimizin qurulmasının 30 illiyi qeyd edilib. 2004-cü ildə Azərbaycanın Macarıstanda, 2009-cu ildə isə Macarıstanın ölkəmizdə səfirliyi təsis olunub. İki ölkə arasında parlamentlərarası münasibətlər də yüksək səviyyədə inkişaf edir. Milli Məclisdə Azərbaycan-Macarıstan parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu fəaliyyət göstərir. Macarıstan parlamentində də Macarıstan-Azərbaycan dostluq qrupu mövcuddur. Bu vaxtadək iki ölkə arasında 50-dən çox sənəd imzalanıb.

Bakı-Budapeşt münasibətlərinin uğurlu dönəmi son 10 ili əhatə edir. Bu il yanvarın 29-30-da Prezident İlham Əliyev Macarıstan Prezidenti xanım Katalin Novakın dəvəti ilə dost ölkəyə rəsmi səfər edib. İlham Əliyevin Macarıstana sayca dördüncü səfəri iki ölkə arasında yüksək səviyyədə olan əlaqələrin daha da inkişafına təkan verib. Bu səfər çərçivəsində dövlət başçılarının imzaladıqları Azərbaycan ilə Macarıstan arasında Strateji tərəfdaşlığın gücləndirilməsinə dair Birgə Bəyannamə əlaqələrin daha da şaxələnməsini şərtləndirdi. Çünki həmin sənədə əsasən, tərəflər bəyan etdilər ki, ikitərəfli əməkdaşlığın bütün sahələri, həmçinin beynəlxalq və regional məsələlər üzrə strateji dialoq davam etdiriləcək. Həmçinin bəyannamədə Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində əməkdaşlığın bundan sonra da inkişaf etdiriləcəyi vurğulandı.

Macarıstan Azərbaycan ilə enerji sahəsində əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verir və Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında ölkəmizin oynadığı mühüm rolunu daim təqdir edir. İki ölkə arasında bu sahədə əməkdaşlığa start verilməyə bəzi Qərbi dövlətlərində yaranan qısqanclıq səbəbindən müxtəlif arzuolunmaz fikirlər səsləndirilirdi. Amma proseslər və əlaqələrin inkişafı həmin dairələrin yalnız fikirdə olduqlarını isbatladı. Bu barədə ən yaxşı fikri Macarıstanın xarici işlər və ticarət naziri Peter Siyarto söyləyib: "Biz 2010-2011-ci illərdə Azərbaycanla gələcək enerji əməkdaşlığı ümidi ilə əlaqələr qurmağa başlayanda Avropada - Avropa İttifaqında nəinki gülüslə qarşılandıq, hətta bu əlaqəyə görə bizi tənqid edirdilər. Bu gün bütün Avropa İttifaqının rəhbərliyi münəzəm olaraq Bakıya səfər edir və bir çox hallarda istənilən Avropa İttifaqı ölkəsi lideri Azərbaycan Prezidenti ilə şəkil çəkdirmək üçün çox şey verərdi". Bu fikirlər bir daha İlham Əliyevin global lider və etibarlı tərəfdaş, sözünə, vədinə sadıq diplomat olduğunu bir daha təsdiq edir.

Avqustun 20-də İlham Əliyevlə Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın dost ölkəyə işgüzar səfərləri və Budapeştdə Baş nazir Viktor Orban ilə dövlət başçısının görüşü, müzakirə edilən məsələlər bir

daha göstərdi ki, iki ölkə arasındakı münasibətlər yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub.

Bu görüşdə Azərbaycanla Macarıstan arasında enerji, o cümlədən neft-qaz sahəsində əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyi, Azərbaycan qazının Macarıstan bazarına çatdırılmasının əhəmiyyəti vurğulandı. Qida sənayesi sahəsində Macarıstanın Azərbaycana investisiya qoyuluşu, əczaçılıq sənayesi sahələrində əməkdaşlıqla bağlı əldə olunmuş müsbət dinamika qeyd edildi, Macarıstan aviadaşıyıcısı vasitəsilə Bakı-Budapeşt reyslərinin həyata keçirilməsinin önəminə toxunuldu, ümumilikdə ikitərəfli əlaqələrin inkişafından məmnunluq ifadə olundu.

Həmçinin qeyd edildi ki, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində həyata keçirilən bərpa və quruculuq işlərində Macarıstan şirkətlərinin fəaliyyətə başlaması müsbət addımdır.

Tərəflər eyni zamanda elm-təhsil sahəsində əməkdaşlığın uğurla davam etdirildiyi və Macarıstanda azərbaycanlı tələbələrə ali təhsil üzrə təqaüdlərin verildiyi təqdir olundu. Qeyd edək ki, 200-dən artıq Azərbaycan gənci Macarıstan hökumətinin dəstəyi ilə bu ölkədə təhsil alır.

İlham Əliyevin Viktor Orban ilə görüşündə "yaşıl enerji" sahəsində strateji tərəfdaşlığa dair sazişin imzalanmasının və Qara dənizin dibi ilə elektrik xəttinin çəkilməsi layihəsinin həyata keçirilməsi istiqamətində söylərin davam etdirilməsinin önəmi qeyd olundu, Orta dahlizin əhəmiyyəti və yükdaşımaların artdığı vurğulandı.

Əlavə edək ki, iki ölkə arasında əmtəə dövriyyəsinin həcmində qısa zaman kəsiyində əhəmiyyətli dərəcədə artımı əlaqələrin yüksək səviyyədə olmasının əyani təsdiqidir. 2021-ci ildə Azərbaycan ilə Macarıstan arasında ümumi ticarət dövriyyəsi 35,16 milyon dollar 2022-ci ildə isə 47,4 milyon dollar təşkil edib ki, bu da əvvəlki illə müqayisədə 34,81 faiz artım deməkdir.

İki dost ölkənin Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) və digər beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də uğurlu əməkdaşlığı getdikcə münasibətləri daha da möhkəmləndirir. 2018-ci ildən Türk Dövlətləri Təşkilatında müşahidəçi olan və təşkilatla əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafına böyük əhəmiyyət verən Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə TDT-nin Nümayəndəlik Ofisi fəaliyyət göstərir. Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban hələ 2018-ci ildə bəyan etmişdi ki, macarlar özlərini Hun hökmdarı Atillanın nəslindən hesab edirlər və macar xalqı hun-türk köklərinə əsaslanır. Macarıstanın Türk Dövlətləri Təşkilatındakı fəaliyyəti isə hər zaman Azərbaycan tərəfindən təqdir edilir.

Bir sözlə, İlham Əliyevin dost ölkəyə işgüzar səfəri münasibətlərin daha da genişləndirilməsinə, siyasi-iqtisadi əlaqələrin sürətli inkişafına müsbət töhfəsini vermiş oldu.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"